© Morten Andenæs, *I remind me of you*, 2019

Morten Andenæs: I Remind Me of You Undervisningsmateriale

FOTO-
GRAFISK
CENTER

Om materialet

Undervisningsmaterialet har til formål at formidle Fotografisk Centers udstilling af Morten Andenæs, *I Remind Me of You*, til folkeskolens ældre elever, samt gymnasie- og HF-klasser. Det indeholder flere arbejdsspørgsmål til udstillingens værker og lægger op til en bredere diskussion på baggrund af udstillingens overordnede tematikker. Arbejdsspørgsmålene kan bruges samlet eller hver for sig alt efter niveau, sammenhæng og arbejdstid til rådighed.

Målgruppe

Undervisningsmaterialet er henvendt til grundskolens 7.-10. klassetrin, gymnasium / HF m.fl.

Faglig relevans

Undervisningsmaterialet er relevant for følgende fag:
Dansk, billedkunst, filosofi, samfundsfag, religion, medie- og kommunikation.

Temaer til debat

Menneskelige relationer, repræsentationer, forholdet mellem billede og virkelighed, skam og hvad det betyder.

Selvstændig undervisning eller book omvisning?

Undervisningsmaterialet kan bruges som inspiration eller danne forlæg for underviseren/lærerens egen plan. Ellers er det muligt at booke en omvisning ved en af Fotografisk Centers kunstfaglige edarbejdere. En omvisning varer typisk ca. 50 minutter, og koster 650kr i hverdage.
Se hjemmesiden for mere information:
fotografiskcenter.dk/rundvisning

Om kunstneren

Morten Andenæs (f. 1979) er en norsk billedkunstner og forfatter, uddannet fra The School of Visual Arts i New York (1999-2002). Han er født i Oslo, og arbejder også derfra i dag. Han har igennem en årrække primært arbejdet med fotografi og tekst med fokus på repræsentation; på hvordan ting fremtræder for os. Han er ikke kun interesseret i, hvordan virkeligheden repræsenteres, men også i hvordan repræsentation skaber virkeligheden. Med sine stem-ningsfulde fotografier formidler Andenæs en verden, som på én gang fremstår både velkendt og fremmed. Samtidig har han arbej-det med hvordan forskellige faktorer i samfundet, fx normer, be-grænser vores individualitet, og det er et aspekt, som også synes nærværende i fotografi-ernes underliggende melankolske stemning.

God fornøjelse!

FOTO–
GRAFISK
CENTER

Om udstillingen

Udstillingen præsenterer Morten Andenæs' fotografier fra de seneste to år sammen med et udvalg af tidligere hovedværker. Den er arrangeret af kurator Jesper N. Jørgensen. Udstillingen er en undersøgelse og udfoldelse af fotografiets mangfoldige udtryk, genrer og anvendelse, fremhævet af bl.a. et videoportræt af den norske operasangerinde Hedvickey – et værk der udvider det fotografiske felt med brugen af film og lyd. Gennem billeder af dyr mennesker, landskaber og genstande arbejder Andenæs med at afdække fotografiets og repræsentationens rolle i forhold til hvordan vi ser, oplever, erfarer og dokumenterer verden omkring os. På den måde vises hvordan vi selv er med til at skabe den virkelighed, vi befinder os i. Andenæs forskyder det velkendte via komplekse fortællinger om social identitet en ambivalent følelse af både inklusion og eksklusion, som får publikum til at reflektere over sociale og familiære bånd.

Arbejdsspørgsmål

Før I ser udstillingen
• Med tanke på hvilket fokus (se Om Udstillingen) kunstneren har, hvilke forventninger har du til udstillingen?
• Hvad tror I kunstneren, mener med titlen *I Remind Me of You*?

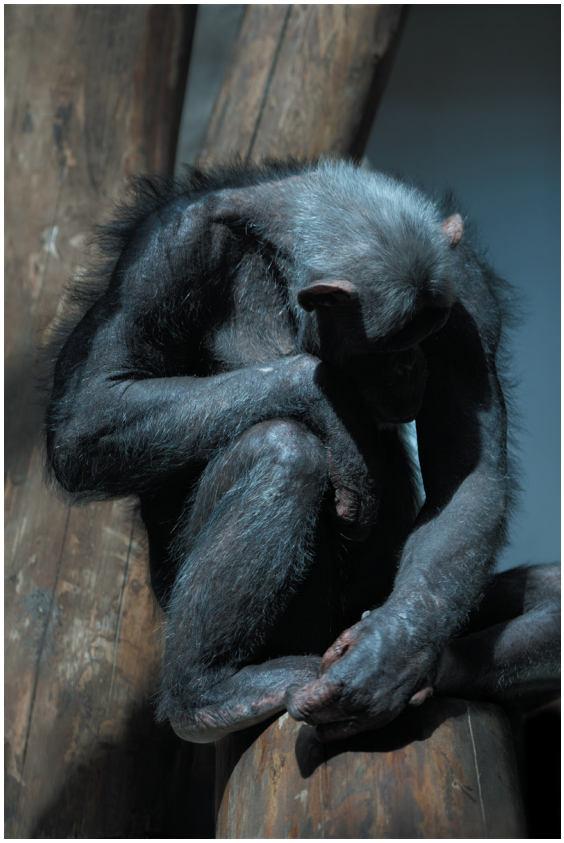

© Morten Andenæs, *Monkey like*, 2010

FOTO-
GRAFISK
CENTER

© Morten Andenæs, *Viktoria's dirty little secret*, 2014

Arbejdsspørgsmål

Som mennesker er vi vant til at socialisere med andre mere eller mindre til enhver tid. Et af temaerne i Andenæs' fotografier er, hvordan mennesker omgås og de komplekse stemninger, der op-står imellem os. Det fotografiske medie har en særlig evne til at skildre disse stemninger uden at sige klart og tydeligt, nøjagtigt hvad der er på færde. Det udnytter Andenæs til at lave billeder, der antyder sociale, komplekse situationer uden at give slip på det hemmelighedsfulde og uklare, der kan gøre et fotografi dragende.

• Chimpansen i "Monkey-like" kan minde om statuen "Grub-leren" af billed-huggeren Auguste Rodin. Kan dyr være en-somme? Kan de være eftertænk-somme? Hvorfor er dyr og-så relevante i en samtale om ensomhed?

• "Viktoria's dirty little secret" viser hvordan en hemmelig-hed kan skabe en følelse af både inklusion og eksklusion. Hvordan kommer det til udtryk i bille-det? Er det måske no-get I kan genkende fra jeres egen hverdag?

• Ensomhed kan visualiseres som det at være strandet på en øde ø, som fx i værket "The Island". Den norske filosofipro-fessor Lars Fredrik Svendsen skriver i "Ensomhedens Filo-sofi" at ensomhed er et grundvilkår for alle, men at vi selv er med til at påvirke, om den er god eller dårlig. Tænk over ordet ensomhed og prøv at beskrive god og dårlig ensom-hed.

• Kan I komme i tanke om flere eksempler på hvordan ydre faktorer kan begrænse ens individualitet? At en person måske føler at han ikke kan være sig selv, på grund af nogle ydre faktorer eller omstændighedder.

FOTO–
GRAFISK
CENTER

© Morten Andenæs, *The island*, 2015

Symbolik

Et symbol kan defineres som en genstand, et billede eller et tegn, hvor der er tilknyttet en overført betydning. I Andenæs' værker kan man finde meget symbolik, noget er lidt mere gemt, andet mere åbenbart. Der leges bevidst med den måde, vi normalt aflæ-ser symbolik, når den skrives ind i Andenæs ambivalente og stemningsmættede univers.

• Granatæblet har siden oldtiden været et symbol på frugt-barhed, og blev også brugt i kristendommen som billede på evigt liv. Hvad gør iscenesæt-telsen af granatæblet i "The fruit of the dead" for den historiske og religiøse betydning af granatæblet? Hvad tænker I sammenhængen er mellem værkets titel og granatæblets symbolske historie?

• Pærens form har i værket "The shape of a pear" nærmest fået et men-neskeligt udtryk, der kan minde om kvindelige former. Hvad gør det for frugtens betydning, når den bliver tillagt menneskelige egenskaber?
Kan man fx stadig spise den?

• Hvad gør det for vores forståelse af våben, i udstillingen vist ved machete eller pistol, når de bliver fremstillet uden nogen synlig kontekst mod en neu-tral falde, som i fotogra-fiet "From left to right"? Symboliserer de noget? Er der for-skel på machetens og pistolernes symbolske værdi? Våben er noget, der normalt anses for skræmmende, hvad gør fremstillingen af pistolerne hos Andenæs for pistolernes be-tydning i værket?

FOTO–
GRAFISK
CENTER

© Morten Andenæs, *The fruit of the dead*, 2019

Skyld

Følelsen af skyld har nok de fleste af os oplevet. I samtalen mel-lem Morten Andenæs og kurator Jesper N Jørgensen i kataloget nævnes ”Skyldfolk”, kun-stnerens fotografiske bog-værk, og han snakker om, hvordan han opfatter begrebet skyld. Det behøver ikke nødvendigvis at have noget med religion at gøre, men til gen-gæld ser han skyld som synonymt med familie – både i betydnin-gen ”dem, man skylder” og som skyldfølelsens arnested.

• Hvad er forskellen mellem at have skyldfølelse og det at skylde nogen noget? Hvorfor tror I, at der er et sprogligt overlap mellem de to begreber?

• Hvor mener I følelsen af skyld kommer fra og hvorfor? An-denæs taler i forbindelse med sine værker om ”institutiona-liseret skyld”; dvs. skyld der bruges til at påvirke hvordan vi opfører os. Kan I komme på eksempler på, hvad det kunne være?

• Hvad betyder tilgivelse? I interviewet i udstillingens kata-log siger An-denæs at institutionaliseret skyld lægger til ret-te for tilgivelse – hvad mener I om det? Enig eller uenig? Hvorfor?

• Er skylds-tematikken noget, man kan se i værkerne? Æn-drer det jeres opfattelse af værkerne at vide, at det er no-get, som kunstneren er optaget af? Kan man overhovedet fotografere ”skyld”?

FOTO–
GRAFISK
CENTER

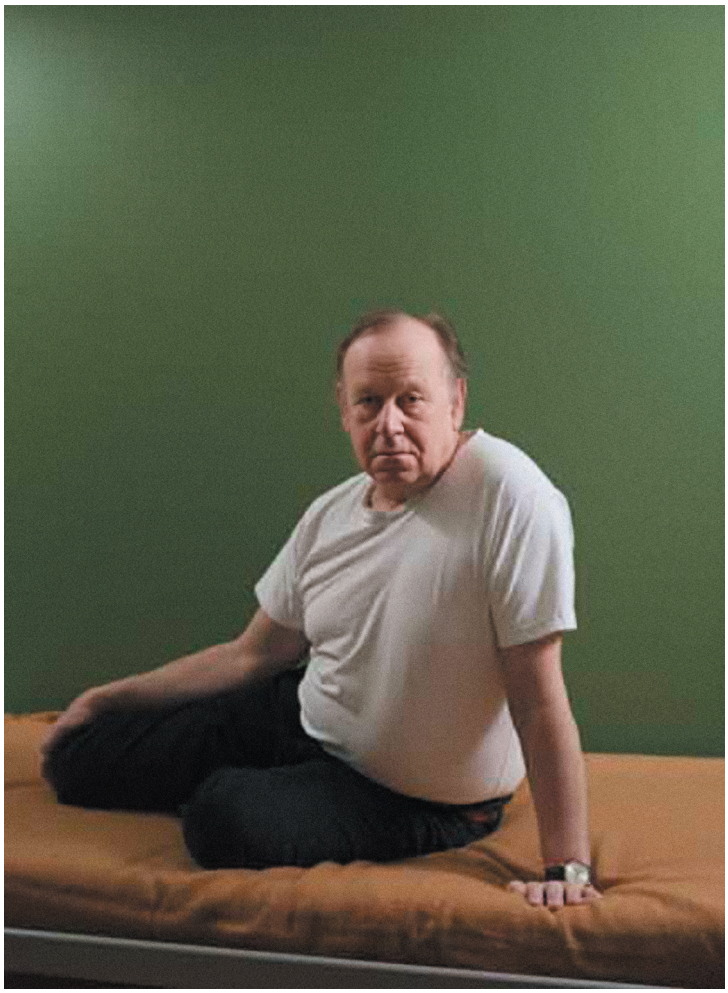

© Morten Andenæs, *Neighbour, father, brother, painter*, 2019

Stilleben

Stilleben er en genre indenfor billedkunsten, hvor det ofte er døde eller ubevægelige genstande, der fremstilles som fx blomster, frugt, madvarer, glas, tallerkner osv. Undersøg først eksempler på klassisk stillebenmaleri, før I går videre med spørgsmålene.

• Hvilke lighedstræk finder I imellem Andenæs' værker og det klassiske stilleben?

• På hvilken måde adskiller de sig fra klassiske stillebensma-lerier?

• Hvad synes I, det betyder for oplevelsen af de afbildede genstande, som fx pistolerne, at det er fotografier og ikke malerier?

• Hvilken stemning og hvilke følelser vækker fotografierne, og videoværket i jer?

• Synes I værkerne er smukke, uhyggelige, kedelige, eller noget andet?

© Morten Andenæs, *Ditt bord, mine epler*, (your table, my apples) 2019

FOTO-
GRAFISK
CENTER

Klassisk eksemple af stilleben:

© Willem Claesz, *Still Life with a Gilt Cup,* 1635

Efter I har set udstillingen

• Repræsentation kan oversættes til fremtrædelsesmåde, hvor Andenæs i billederne viser motiver vi kender til, men i en anden sammenhæng. Sædvanligvis ser man for eksempel en chimpanse opføre sig som en himpanse og være fri i naturen - ikke som en ensom grubler med menneskelige egenskaber og følelser. Hvad betyder det, at sammenhængen er anderledes, for hvordan vi opfatter de forskellige motiver?

• Kan kunst, som fx Morten Andenæs' fotografier, være med til at ændre opfattelsen af ens egen individualitet og have indvirkning på ens tanker om sociale og familiære bånd? Hvordan eller hvorfor ikke?

• Hvordan knytter videoværket sig til de fotografiske værker i udstillingen?

• Er det nogle af billedernes titler, I lagde særligt mærke til? Hvorfor?

• Blev jeres forventninger til udstillingen opfyldt? Hvorfor / hvorfor ikke?

• Hvad tænker I nu, kunstneren mener med udstillingstitlen *I Remind Me of You*?

© Morten Andenæs, *Two way mirror,* 2018

FOTO-
GRAFISK
CENTER